

А. Капарыха

АДЛЮСТРАВАННЕ НАЦЫЯНАЛЬнай КАРЦІНЫ СВЕТУ Ў БЕЛАРУСКІХ І АНГЛІЙСКІХ КАЗКАХ

Казка – гэта духоўнае багацце народнай культуры, праз яе чалавек пачынае разумець узаемаадносіны людзей. У кожнай культуры ёсць казкі, у якіх героем з’яўляецца тыповы прадстаўнік народа.

Найбольш папулярным героем беларускіх народных казак з’яўляецца селянін Несцерка – разумны і кемлівы бядняк, у любых сітуацыях знаходзіць выйсце і можа перахітрыць любога чалавека. Несцерка “рабіць лянiцца, а красці баiцца”. Але ён клапаціцца пра дзяцей, якіх у яго “шэсцерка”. Самае дзіўнае, што рукамі галоўны герой нічога не хоча рабіць, але тут ён уключае сваю кемлівасць. Можна сказаць, што беларусы вельмі разумныя і хітрыя, яны для сваёй выгады могуць распрацаваць нават складаныя схемы. У цэнтры сюжэта казкі “Несцерка і цар” – беларускі падарожнік Несцерка, чалавек вельмі шчыры, бескарыслівы і дасціпны. У казцы “Як Несцерка паміраў” мы бачым пахаванне Несцеркі. Тут паўстае яшчэ адна рыса нацыянальнага беларускага характару – іронія і самаіронія.

У англійскім казачным фальклоры самым папулярным героем з’яўляецца Джэк. Ён адначасова можа быць як разумным, так і дастаткова наіўным. У канцы казкі Джэку заўсёды шанцуе, ён заўсёды перамагае, таму яго шмат хто называе «хітруном». Звычайна Джэк – гэта селянін або фермерскі сын, і ён адпраўляецца шукаць багацце. Незалежна ад абставін, якія ўзнікаюць, гісторыя Джэка заўсёды заканчваецца паспяхова. Адна з самых вядомых казак пра Джэка – гэта “Jack and the Beanstalk” («Джэк і бабовае сцябло»). У казцы паказана тое, як англічане ставяцца да грошай, да скарбаў, яны здольныя многа сіл і самых розных (не заўсёды сумленных) сродкаў выкарыстаць, каб разбагацець. Джэк – гэта зборны вобраз англічаніна. Ён вельмі хітры і прадуманы, заўсёды шукае сваю выгаду. Ён не хоча працаваць, а чакае пакуль удача, грошы, шчасце самі знойдуць яго. І ў большасці выпадкаў так і адбываецца, яму шанцуе.

Такім чынам, на прыкладзе серыі беларускіх і англійскіх казак са скразным персанажам (Несцерка і Джэк) можна ўбачыць моманты супадзення і разыходжання нацыянальнай карціны свету двух народаў. Абодва героі вельмі кемлівыя і вынаходлівыя, маюць жывы розум, не гараць жаданнем цяжка працаваць фізічна і даволі ўдачлівыя. Пры агульным жаданні багацця, для Джэка яно часта – сэнс існавання. Несцерка ж больш шчыры, адкрыты, цікаўны і дапытлівы, заўсёды імкнецца да самаразвіцця.

Г. Кершыс

СПАСАБЫ АНГЛАМОЎнай ІНТЭРПРЭТАЦЫІ АЎТАРСКІХ АКАЗІЯНАЛІЗМАЎ РЫГОРА БАРАДУЛІНА (на прыкладзе адназоўнікавых дзеясловаў)

Аказіяналізмы не фіксуюцца ў нарматыўных слоўніках, а з’яўляюцца фактамі маўлення пэўнага аўтара і абумоўлены канкрэтным кантэкстам ужывання. Пры гэтым утвараюцца па жывых словаўтваральных мадэлях.